

3. søndag efter påske 2020

Læs 2. Mosebog 3,1-14 og Joh. 14, 1-11

Den korte fortælling om den brændende tornebusk står i 2. Mosebog og er indledningen til den meget lange fortælling om Moses, som kommer til at føre det israelitiske folk ud af Ægypten. En jødisk-kristen grundfortælling om at møde Gud og sig selv.

Den brændende tornebusk er det sted, hvor det guddommelige manifesterer sig midt i det almindelige og verdslige. Han går derude og vogter får, Moses, da Gud pludselig taler til ham inde fra busken og fortæller ham, at han skal gå til Faraos og føre israelitterne ud af Ægypten.

Det synes Moses ikke umiddelbart er en god idé. Hvem er han, at han skulle kunne det? Og hvem er det i øvrigt, der taler til ham inde fra busken? Moses spørger, og i mødet med Gud bliver Moses Moses, og senere, i mødet med Gud, bliver det israelitiske folk Guds folk.

Den brændende tornebusk, til gengæld, bliver et religiøst meme. Et meme er et fænomen eller et billede, der kopieres, deles og undervejs antager nye former og betydninger, der ofte er helt løsrevet fra originalen.

Den brændende tornebusk bliver således til et billede, der beskriver, hvordan en afgørende begivenhed griber ind i det enkelte menneskes liv. Den begivenhed, som du retrospektivt kan se, var det, der for altid forandrede dit liv.

En vision, et klarsyn, som fik dig til at vende om, gå en anden vej, for nu vidste du, hvad du skulle. Din livsopgave begyndte der. Dit liv fik mening og retning. Visionen var ikke nødvendigvis religiøs, måske var den eksistentiel, måske ikke engang det, men din fremtid begyndte der.

Begrebet "en brændende platform" kan umiddelbart lyde lidt som en brændende tornebusk. Forstået sådan, at på en brændende platform stilles du også over for en afgørelse. Vil du blive eller springe? Dit liv afhænger af det. Eller rettere din virksomheds liv. For det er et ledelsesbegreb, opfundet af en amerikansk ledelsesguru engang midt i 1990'erne.

Står du på en brændende platform, må du handle. Og når det brænder, handler du hurtigt, og i farten når du ikke altid at konsultere dine egne regler. Du handler. Ikke fordi det religiøse bryder ind i dit liv, men fordi en smart leder placerer dig på den platform.

Virksomheden skal forandres, og lederen har brug for kreative og innovative medarbejdere. Han skal skabe en klar og forståelig vision, kommunikere den til dig, så du følger den og springer. Lederen skal skabe hurtige resultater, så at vælge at blive stående er ikke en mulighed.

Der er langt fra den brændende tornebusk til den brændende platform. Ligesom der er langt fra det jødisk/kristne menneskesyn til det liberalistiske og individualistiske menneskesyn. I det første opfattes mennesket som en guddommelig skabning, altså et skabt væsen. I det andet trives forestillingen om, at mennesket skaber sig selv. Eller at en leder kan skabe forandring, ved at skabe bange medarbejdere.

På tirsdag, den 5. maj, skulle vi her på Kastellet have haft fest. Vi skulle have fejret 75-året for Danmarks befrielse med Alsang. Kommandanten skulle introducere sangene, 8. Regiments Musikkorps skulle spille til, og vi skulle synge sammen om forår og frihed. Om det, vi er fælles om som folk. Om liv og lys, og om håb og tillid til fremtiden.

Vores alsang er aflyst ligesom samtlige officielle arrangementer er det. Vi må nøjes med at synge derhjemme, eller tænde for fjernsynet og synge sammen med Philip Faber og alle de andre, der synger denne aften.

Vi må også sætte lys i vores vinduer, som de gjorde om aftenen den 4. maj for 75 år siden. De satte lys i vinduerne, fordi de ikke længere behøvede at opholde sig inden døre og bag nedrullede gardiner, fordi de var taknemmelige over befrielsen.

Vi gør det samme. Vi tænder lys for at fejre friheden og mindes dem, der ofrede sig for den. Og selv om vores situation ikke kan sammenlignes med Besættelsen, vil corona-epidemien give dette års markering en særlig klangbund.

For også vi har oplevet, hvordan det kan bringe os sammen, at vi står overfor en fælles fjende. Hvordan det kan vække noget godt i os – omsorgen for den svage og viljen til at sætte fællesskabet højere end egoismen.

Derfor spørger vi os selv, om vi mon vil komme ud af corona-epidemien som bedre mennesker:

Vil vi være blevet bedre til at holde sammen og holde hånden under de sårbare og særligt udsatte? Vil vi blive bedre til at spare og holde igen og ofre vores gode liv for klimaets og klodens skyld? Vil vi blive ved med at synge fællessang, når vi igen må mødes? Vil vi være blevet mere ordentlige, uegennyttige og taknemmelige mennekser?

Det er den brændende platforms logik. At vi kommer styrkede og klogere ud af modgangen. At intet er så skidt, at det ikke er godt for noget.

I de sidste krigsår oplevede danskerne følelsen af stå sammen mod besættelsesmagten. At stå skulder ved skulder under Folkestrejken, at hjælpe de danske jøder til Sverige, at bakke op om modstandsbevægelsen.

Derfor var glædesrusen stor den 4. maj om aftenen. Men i kølvandet fulgte mishandlinger af mistænke og tyskertøser, sult og sygdom blandt internerede tyske flygtninge og de politiske partiers kamp for at tage æren for modstandskampen.

Vi bliver ikke bedre mennesker af hverken krig eller coronakrise.

Biskop Peter Skov Jacobsen henviser i sit majbrev til ansatte og frivillige i Københavns Stift til den norske forfatter Lars Saabye Christensen, som i anledning af coronakrisen har skrevet et digt „Liten Trøst“. I digtet advarer han mod, at vi forsøger at gøre pandemien mindre tragisk ved at pakke den ind i velmenende flokklær, for eksempel om at modstand gør stærk.

Nej, der kommer ikke noget godt ud af det. Der kommer ikke noget godt ud af, at mennesker dør, før de pårørende får sagt farvel til dem. Eller af at mennesker mister deres liv, deres levebrød, går

hjemmefra og går konkurs. Hold op med at sige, at det aldrig er så skidt, at det ikke er godt for noget, for det passer ikke, skriver Saabye Christensen i digtet, som jeg bringer nedenunder.

Coronakrisen, er ikke godt for noget. Ligeså lidt som krig er. Og vi bliver ikke bedre mennesker af det.

Lige så lidt som den smarte leder skaber kreative mennesker ved at presse dem, lige så lidt skaber krige og kriser bedre mennesker.

I den jødisk/kristen opfattelse er mennesket skabt af Gud. Det er ikke en perfekt og fejlfri skabning. Det gør ikke altid det gode, det vil, men gør derimod nogle gange det onde, det ikke vil. Sådan er det at være en helt almindelig dødelig skabning. Der er ingen vej udenom. Der er derimod en vej lige ind i det, den gik Jesus.

Da Jesus siger til sine disciple, at han går bort og gør en plads rede til dem, forstår de ingenting. I skal være hvor jeg er, siger han, og I kender vejen. Men det gør de ikke og de beder ham vise dem den vej. Og Faderen, nu de er i gang med at orientere sig. Og så er det, Jesus peger på sig selv.

Da Gud taler til Moses inde fra den brændende tornbusk, bryder det hellige ind i det almindelige. Det samme sker her. Ikke på helt så fascinerende og frygtindgydende en måde.

“Jeg er vejen, sandheden og livet”, siger Jesus stilfærdigt. “Ingen kommer til Faderen uden ved mig; kender I mig, vil I også kende min Fader, og fra nu af kender I ham og har set ham.”

Han er selv den vej. *De* skal ikke gå den, *han* har gået den. De skal ikke vandre ud ad den vej med en forestilling om, at derude ved vejs ende ligger målet, det gode liv, meningen med det hele og en plads i Guds bolig. De skal ikke gå den, de skal kende den.

Han er selv den vej, som ikke så meget er en vej til Gud, som den er Guds vej ind i verden. De kender den, for de kender Jesus. Det menneske, der levede og døde i fællesskab med smittede og syge, tabere og forbrydere, fremmede og udstødte. Det menneske som åbnede en sprække af håb ind i verden, da han stod op af sin grav.

Det hellige bryder ind i det almindelige. Nogle gange fra en brændende tornebusk, nogle gange mere stilfærdigt. Vi skal derfor ikke være bange for ikke at kunne gå vejen selv, men vi skal vove at elske livet her, elske hinanden og hjælpe hinanden som folk, der skal samme sted hen. Amen.

*Snart kjenner jeg ikke byen min igjen
Så forlatt, så øde, at det er like før den letter
Byen kjenner snart ikke meg igjen heller
Selv ikke speilet holder følge
Og alle klokkene mine ligger etter*

*Bare én ting er sikker, det tar tid, det tar tid
Men ikke si at det er i motbakke det går oppover
Ikke si det så lenge noen dør
Ikke si det så lenge noen ikke får tatt farvel*

*Si det ikke så lenge noen mister levebrødet, går på veggen og går konkurs
Ikke si at motstand gjør sterk heller
Ikke si det
Si det ikke så lenge noen risikerer livet for å redde andre
Og si i hvert fall ikke at det aldri er så galt at det ikke er godt for noe
Det er ikke det
Så ikke si det
Du skal si: når dette er forbi skal vi ha lært å kjede oss
Det er på tide
Vi må komme overens med sekundene
og på talefot med timene igjen
for nå vi vet hva vi får, men ikke hva vi har
Det tar uker, kanskje år, det tar tiden det tar
å lære å kjede seg
selv om det er det eneste du gjør
Men når du omsider er utlært kan du i det minste glede deg over
at en dag, at en dag
vil ingenting bli som før*

Lars Saabye Christensen, 2020